

ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΤΗΣ ΕΥΓΕΝΕΙ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΛΟΓΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΛΕΩΝΙΔΟΥ Χ ΖΩΗ

ΕΤΟΣ Β΄.

15 ΑΠΡΙΑΙΟΥ 1894

ΑΡΙΘ. 40

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἄγγελου Α. Ἀντωνέλλου· Ἡ Σταύρωσις τοῦ Κυρίου
ουημῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ—Γεωργίου Τερτσέτη Ὀνειρον
τοῦ Φώτου.—Δ. Α. Στ. Κραυγή ὑπὲρ τῆς σταφί-
δος.—Π.Μ. Ἀλεξάνδρου Μαντζώνη· Ἡ Ἀνάστασις·
—Κ. Τριανταφύλλη· Ἑλληνικὸν Τὸ Πνεῦμα ἀναμέσον
τῶν αἰώνων (ποίησις)—Εἰδήσεις

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ

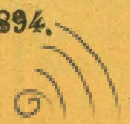
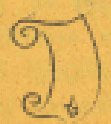
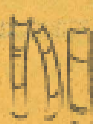
ΕΥΡΕΘΙΣ Θ «ΦΩΣΚΟΛΟΣ» Σ. ΚΑΥΟΚΕΦΑΛΟΥ

1894.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

104
^ ^
^

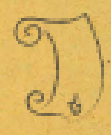

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Ι Α Κ Ω Β Α Τ Ε Ι Ο Σ
Δ Η Μ Ο Σ Ι Α Κ Ε Ν Τ Ρ Ι Κ Η Β Ι Β Λ Ι Ο Θ Η Κ Η
Μ Ο Υ Σ Ε Ι Ο Λ Η Θ Ο Υ Ρ Ι Ο Υ

Ι Α Κ Ω Β Α Τ Ε Ι Ο Σ
Δ Η Μ Ο Σ Ι Α Κ Ε Ν Τ Ρ Ι Κ Η Β Ι Β Λ Ι Ο Θ Η Κ Η
Μ Ο Υ Σ Ε Ι Ο Λ Η Θ Ο Υ Ρ Ι Ο Υ

ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ

ΔΕΚΑΗ ΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΕΤΟΣ Β΄.

15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1894

ΦΥΛΑ. Μ΄

Η ΣΤΑΥΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

«Αυτη εστιν η εντολη η εμη να αγαπατε αλληλους, καθως ηγαπησα υμας. Μειζονα ταυτης αγαπης ουδεις εχει να τις την ψυχην αυτου θη υπερ των φιλων αυτου. Αυτος γαρ ο πατηρ φιλει υμας οτι υμεις εμε περιληκατε και πεπιστευκατε οτι παρα του Θεου εληλυθοι. Εληλυθοι παρα του πατρος και εληλυθα εις τον κοσμον. παλιν αφημι τον κοσμον, και πορευομαι προς τον πατερα.»

(Ευαγγ. Ιωάννου Κεφ. ΙΒ΄ 12—13. Κεφ. ιστ. 27—28.)

ΕΝ τῷ σταδίῳ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου ὑπάρχουσι στιγμαὶ, ὧ-
ραι, ἡμέραι, καθ' ἃς καταβάλλεται ὄλον τὸ θάρρος ἡμῶν
καὶ ἀνατρέπονται ἅπανσι αἱ ἡμέτεραι ἐλπίδες, καθ' ἃς ὁ θά-
νατος καταρρίπτει καὶ ἀποθέτει ἡμᾶς ὑπὸ τὴν ψυχρὴν τοῦ
τάφου πλάκα. Ἐνῶ δὲ ἀνά ἑκατοστύας καὶ χιλιάδας ἀριθ-
μοῦνται κατ' ἑκάστην τὰ θύματα τοῦ βροτολογίου τούτου
δαίμονος, ἐνῶ ὀλόκληρος κόσμος καθ' ἑκάστην καταβαίνει τὴν
κλίμακα τοῦ τάφου, ἐνῶ τὸ μελανὸν τοῦ Χέρωνος ἀκάτιον
ἐν τῇ ὑποχθονίῳ καὶ ζοφερᾷ αὐτοῦ πορείᾳ συμπαρασύρει ὅτι
ὑψηλὸν, ὅτι ἐξοχόν, ὅτι μέγα δύναται νὰ περιέχη ὁ κόσμος,
καὶ ἐφ' ᾧ δύναται νὰ καυχᾶται ἡ ἀνθρωπότης,—ἡ Γῆ οὐ-
δὲν ἦτο μὲν ἀπαθὴς καὶ ψυχρὸς θεατὴς τῶν ἀδιαλείπ-
των τούτων συμφορῶν, ἐξακολουθεῖ ἐνέτως καὶ ἀπροσκόπτως
τὴν πορείαν τῆς, ὡς εἰ οὐδὲν εἶχε συμβῆ, ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη,
ὄλοι ἐν γένει οἱ οὐράνιοι κόσμοι οὐδαμῶς παρεκτρέπονται τῆς
ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ τρυφίσεως τροχίᾳ. Καὶ ὅμως, ἀνθρώπος
πρωτὸς ἄγνωστος τέως ἀποθνήσκει ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ θάνα-
τον Σταυρικόν, καὶ ἡ Γῆ σείσεται, ὁ ἥλιος σκοτίζεται, σύμπα-
σα ἡ φύσις, ὅλη ἡ ἄψυχος κτίσις, ὀλόκληρος τέλος ἡ Δη-
μιουργία συνταράσσεται!—Τίς ἄρα γὰρ ἦτο ὁ ἀνθρώπος οὗτος;
Ὅποια ἡ αἰτία τοῦ θανάτου αὐτοῦ τοῦ συνεπενεγκόντος τὴν
πένθημον τούτην τοῦ Σύμπαντος ἀναστάσις;

Ἐσταυρωτο ὁ εὐγενὴς καὶ γενναῖος ἰδρυτὴς τῆς νέας Χρισ-
τιανικῆς πολιτείας, ἀπέθνησκε καταδικασθεὶς ὡς ἀνατροπὴς
τῶν ἱερῶν καθεστώτων ὁ ἐξ οὐρανοῦ καταβὰς Σωτὴρ τοῦ Κόσ-
μου, ὁ ἀπαλευθερωτὴς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, αὐτὸς ὁ ἕναρ-
χος Θεός. Ἀλλ' ἡ καταδίκη του ἦτο ἡ ἀποθέσις αὐτοῦ. Ὁ
θάνατος δὲ ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ τὸν
ἀθάνατον. Ὁ θεὸς ἀνθρώπος κρατήσας αὐτὸν καὶ ἰριήμερος
ἀνέστη. Ἡ ἀναστάσις του ἦτο ὁ θρίαμβός τῆς ὑπὲρ τοῦ ἄν-
θρώπου θυσίας του, ἡ ἐπιθέσις καὶ κηρυχίσις τῆς διδασ-
καλίας του.

Μόνη ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἀληθῶς θεία. Καὶ ἂν
δὲν ἐνισχύετο ὑπὸ θαυμάτων, καὶ ἂν δὲν ἐσφραγίζετο διὰ τοῦ
τιμίου αἵματος τοῦ Διδασκάλου, ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ αὐ-
τὴ καθ' ἑαυτὴν ἀποτελεῖ θαῦμα, ἐστὶν ἥλιος ἀνατέλλων ἐν
τῇ σκοτίᾳ πάσης ψυχῆς, ἐστὶν οὐράνιος κλίμαξ τοῦ πνευμα-
τικοῦ κόσμου. Ἀνθρώποι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐφεύρωσιν αὐτὴν·
ὁ δὲ ἀποκαλύψας αὐτὴν βεβαίως εἰσέδυσεν εἰς τὰς ἀπορρήτους
τάξεις τῆς ἀπέριου Δημιουργίας καὶ διεγίνωσκε τὸ σύνολον
τῶν νόμων τῆς φύσεως καὶ ἐγνώριζε τὴν δύναμιν καὶ τὴν
ἀποστολὴν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ τῶν σαρκικῶν πα-
θῶν τὴν ἰσχὺν καὶ τὰς στερεὰς βάσεις πάσης κοινωνίας ἄν-
θρώπων, καὶ τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς κτῆσιν καὶ διατήρησιν
τῆς ψυχικῆς γαλήνης. Ἀλλὰ καὶ ἀκριβῆ ἀναμφηρίτως αὐτὸς
εἶχε γνῶσιν τῶν λογισμῶν τοῦ πολυπέρου καὶ σοφοῦ ἄνδρος
καὶ τῆς ἀσθενοῦς νοήσεως τοῦ ἀκάκου παιδός, ὥστε εἰς ἀμ-
φοτέρους ἀρκούντως καὶ ἐπίσης καταληπτὸς νὰ γίνῃ. Τίς δὲ
πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἰησοῦ ἠδυνήθη τοιαύτα; νὰ διδάξῃ
διδασκαλίαν, τοιοῦτον νὰ τελέσῃ ἔργον; Γνωστὰ εἶσι τὰ ἔργα
τῶν πολυμαθεστέρων καὶ σοφωτέρων ἀνδρῶν τῆς ἀρχαιότη-
τος, αἱ δοξασίαι καὶ τὰ διδάγματα αὐτῶν εὐρηνται ἐκτεθει-
μένα ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτῶν. Ἀλλὰ τίνοσ ἡ σοφία δύ-
ναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν σοφίαν τοῦ Ἰησοῦ; Τίς πε-
ριέλαβε ὡς ὁ Ἰησοῦς ἐν ἀπλουστάτῃ καὶ ἀκριβεῖ ἀπλοουχίᾳ
ὄλα τὰ μεγάλα συμπερόντα τῆς ἀνθρωπότητος καθ' ἅπαντας
τοῦς αἰῶνας; Τίς ἔδωκεν ὡς αὐτός, ἐν ὀλίγαις λέξεσι τὴν
κλειδα ὄλων τῶν αἰνιγμάτων τοῦ βίου; Τίς ποτε ἔγραψεν
ἢ εἶπε τὰς ὀλίγας ἐκείνας λέξεις ἐν αἷματι καὶ ἰσχύϊ; Τίς ἀ-
ναγνώρισε ἄκρην σοφίαν καὶ ὀνηπιὸν νοῦς τοῦ ἀπαιτούμε-
του ἰδεοῦτος φαινομένου φῶς ἐκείνου ἐγγράμμου; Τίς ἔγινε
θαυμάσιος τῆς ἀληθείας τοῦ Θεοῦ ἡμεῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
ὅτι ἡ πρὸς τὸν πᾶσαν ἀγάπη ἐστὶ τὸ κερτακτικὸν ἔργον τῶν
ἐντολῶν ὅτι τελικὸς σκοπὸς τῶν πνευμάτων ἐστὶν ἡ ἀγάπη.

ΚΑΤΑΒΑΛΕΤΕ ΤΟΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΛΟΓΕΙΟ ΑΓΓΛΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ

Εάμβραρος σκληρότης τῶν δικαίων του ἠρνήθη αὐτῷ καὶ μίαν σταγόνα καθαροῦ ὕδατος, ἵνα ἐρέξη τὰ ὑπὸ τῆς δίψης στεγνὰ αὐτοῦ χεῖλη καὶ ἀντὶ ὕδατος, ὅςος ἐπότισαν αὐτόν, ὅτε ἐνὶ λόγῳ οὐδὲν πλέον ἔμενεν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς, ἔδωκεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τὸ θεῖον αὐτοῦ αἷμα ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

Οὕτως ἐν διαστήματι τριῶν μόνων ἐτῶν ἔποπερτώσας τὸ ἔργον τῆς ἀποστολῆς σου, ὃ εὐγενὲς Πρωτοურγῆ, ἀπέθανες νέος ἐτι ἐν τῇ ἡλικίᾳ ἀκμῆ βίου μεγαλοπράγμωνος, βίου ἀληθῶς φέροντος τὴν σφραγίδα τῆς θεότητος. Ἀπέθανες, ὦ Σῶτερ, τὸν θάνατον τῆς ἐκουσίτου ὀλοκαυτώσεως, ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ἀπέθανες τὸν θάνατον τῆς ἀγάτου ἀγάπης καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀγνώμονας οἴτινες Σὲ παρεγνώρισαν. . . . Ἠγάπας πάντας τοὺς περὶ Σὲ ἀπακάλει ἀδελφοὺς σου τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀποστολή ἦν ἐλαβες καταβαίνων ἐπὶ τῆς γῆς, ἥτοι νὰ λυτρώσῃς ἀπὸ τῶν δεσμῶν τοῦ σκότους, τῆς πλάνης καὶ τῆς ἀμαρτίας κόσμον γέμοντα πλημμελημάτων, νὰ ἐλευθερώσῃς τὰς ψυχὰς ἀπὸ τῆς δουλείας ἐν ἣ ἐκράτουν αὐτὰς αἱ σαρκικαὶ ἐρέξεις. Τυχόντη τὴν ἀποστολὴν μόνην εἶχες ἐν παντὶ βήματι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου. Ἄν ὁ λαὸς ὅτε μὲν Σὲ ἀνεκέρυττε βασιλέα τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτε δὲ ἤθελε νὰ σὲ λιθοβολήσῃ οὐδαμῶς προσεῖχεν ἡ μεγάλη καὶ θεία σου ψυχὴ. Φαῦ! ὁ ἀποπλανημένος ἐκεῖνος λαὸς δὲν κατένοησε τῆς ἀποστολῆς σου καὶ τῶν ἔργων σου τὸ ὕψος. Σὺ δὲ οὐδὲ ὅπως ἀνάξιον εὔρε· νὰ λάβῃς δούλου μορφήν· δὲν ἐθεώρησας δυστύχημα τὸ νὰ μὴ ἔχῃς ἐνίοτε ποῦ νὰ κλίνῃς τὴν κεφαλὴν. Κατεπάτεις ὑπὸ τοὺς πόδας σου τὴν κόριν τῆς γῆς, διότι οἱ διαλογισμοὶ σου ἦσαν διηνεκῶς πρὸς τὸν Οὐρανόν. Ὑπέστης ὕβρεις, διωγμούς· ἀτιμίαν παρὰ τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ἡ γαλήνη τῆς συνειδήσεώς σου Σὲ ἀνύψωνεν ὑπερῶν τῶν μωρῶν δοξασιῶν τοῦ πλήθους. Μόλις 33 ἔτη διέτσιπας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὅμως ἀρκούντως ἐδίδαξας τοὺς θνητοὺς νὰ μὴ φοβῶνται τὸν θάνατον, ἐν Σὺ κατεπάτεις. Ὅτε δὲ ἀπέθανες, ὦ Σῶτερ τοῦ κόσμου, ἡ ἐπὶ τῆς γῆς ἀποστολή σου ἐπληρώθη ἐν ἀπάσῃ τῇ θεῷ αὐτῆς τελειότητι. — Καὶ ἤδη καταβῆθι, ὦ ἰδρυτὰ τῆς ἀληθοῦς θρησκείας, ἐπ' ὀλίγον ἐν τῷ τάφῳ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς ἀνθρωπότητος! Τὸ ἔργον σου ἐτελείωσεν, ἡ θεία ἀποστολή σου ἐπραγματοποιήθη. Ἡ δὴ ἡ Ἰερουσαλήμ ἀρχεται θρηνοῦσα τὸν θάνατόν σου· αὐτοὶ οἱ κριταὶ σου, οἴτινες καὶ πρὶν τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεώς των ἐκήρυττον, ὅτι οὐδεμίαν εὐρισκὸν ἐν σοὶ αἴτιον, αὐτὸς ὁ θηριώδης ὄχλος, ὅστις ἐν τῇ ἀκαθάρτῳ ὀσμῇ ἀγρίων πῦθῶν, Σὲ ἐσυρεν εἰς τὸν θάνατον, πάντας τέλος οἱ διώκται σου μετανοοῦσι, φρίσσουν ἐπὶ τῷ φοβερῷ θανάτῳ σου, ἀγωνιῶσιν ὑπὸ τοὺς φοβεροὺς τῆς συνειδήσεως ἐλέγχους, ποίνιμος φρίκη καταλαμβάνει ἀπαντας τοὺς ἐχθροὺς σου, ἐν τῇ φρίκῃ δὲ καὶ τῇ τυφλῇ αὐτῶν ἀγωνίᾳ ζητοῦσιν ἔπος καὶ διὰ κουστωδίας φυλάξωσι τὸν τάφον σου, ἀλλ' ἐπιματαίω. Ἀνέστης καὶ οἱ αἰῶνες ἀγάλλονται ἐπὶ τῇ ἀναστάσει σου καὶ ἐξυμνοῦσιν αὐτὴν καὶ τὸ διὰ σου σωθὲν γένος τῶν ἀνθρώπων, κλίνον γόνυ, προσεύχεται καὶ Σὲ λατρεύει. Ἐνισχυθέντες δὲ ὑπὸ τῆς Ἀναστάσεώς σου οἱ μαθηταὶ σου καὶ πεπληρωμένοι ὑπὸ πνεύματος ἁγίου ἠγέρθησαν καὶ ἐπορεύθησαν ἵνα κηρύξωσι τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Δισχίλια δὲ παρήλθον ἔτη ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἤδη τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν ὁμιλοῦσι τὰ πλεῖστα τῶν ἐθνῶν. Θέλει δὲ φθάσει βεβαίως ὁ χρόνος, ὅτε πάντες οἱ ἄνθρωποι θέλουσιν ἀποτελεῖ μίαν μόνην παῖμνιν ὑπὸ ἓνα Ποιμένα τὸν καλὸν Ποιμένα τὸν Χριστόν.

ΑΓΓΕΛΟΣ Α. ΑΝΤΩΝΕΛΛΟΣ

Τὸ ἐπόμενον ὥραϊον ἔργον τοῦ Ζακυνθίου ποιητοῦ Γεωργίου Τερτσέτη εὐρὴν μεταξὺ τῶν χειρογράφων του ὁ φιλόμουσος καὶ κάλλις μεμορφωμένος υἱὸς του κ. Σπυρίδων εὐφρεσθήη νὰ δώτῃ ἡμῖν πρὸς ἀνάγνωσιν. Ἀναγνόντες αὐτὸ μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ περιεργείας, διότι ἄπτεται μιᾶς σελίδος τῆς Σουλιωτικῆς ἱστορίας, παρετηρήσαμεν, ὅτι εἶνε ἔργον ἰκανῆς ἀξίας, ποίημα ἐν πεζῷ λόγῳ, ἐν ᾧ διαλάμπει ἡ ἀείποτε διακρίνασα τὸν ἀπτότητον καὶ φιλοδίκαιον δικαστὴν τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ Πλαπούττα ἀκραϊφῆς φιλοπατρία καὶ ἡ ποιητικὴ ἐκείνη ἔξαρσις καὶ δύναμις εἰς ἣν ὀρεῖονται τὰ ἀθάνατα αὐτοῦ ποιητικὰ ἔργα, ἥτοι ἡ Κόρινθα καὶ ὁ Πίνδαρος, οἱ Γάμοι τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ τὸ Δαντέου ἐμπνεύσεως Ὁνειρόν τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος κατὰ τὸ 1833.

Διὰ τοῦτο καὶ παρεκαλέσαμεν τὸν ἀξιὸν τοῦ πατρικοῦ ὀνόματος εὐγενῆ υἱὸν νὰ ἐπιτρέψῃ ἡμῖν τὴν δημοσίευσίν του, ἵνα μὴ τοιοῦτον ἀληθῶς φιλολογικὸν κειμήλιον ἐν ἐνὶ μόνῳ χειρογράφῳ διατηρούμενον καὶ ἐκείνῳ πεπαλαιωμένῳ καὶ κακῶς ἀντιγεγραμμένῳ ἀπολεσθῇ πρὸς ζημίαν τῆς πτωχῆς ἡμῶν φιλολογίας.

Ὁ ποιητὴς τοῦ μικροῦ τούτου ἔργου φαίνεται ἐγκύφας εἰς τὴν μελέτην τοῦ μεγάλου ποιητοῦ τῆς Κολάσεως πρὸς ὃν ἐνίοτε ἀμιλλᾶται καὶ ὡς πρὸς τὴν παράστασιν τοῦ καταπληκτικοῦ καὶ φρικώδους καὶ εἰς τὸ εὐγενὲς καὶ πατριωτικὸν αἰσθημα εἰς ὃ ὀρεῖται τὸ ἰταλικὸν ἀριστοῦργημα. Ἐν τούτοις δὲν δυνάμεθα ἢ μετὰ λύπης νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ἡ μεγάλη του φιλοπατρία καὶ ἡ κατὰ τὴν ἐποχὴν του οὐχὶ δεόντως ἐξηκριβωμένη ἱστορία τοῦ Σουλίου κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δεσποτίας τοῦ Ἀλήπασα παρέσυραν αὐτόν νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς προδότας τοὺς μετὰ τοῦ Ἀλῆ διαπραγματευθέντας τὴν ὑποταγὴν τοῦ Σουλίου Κίτσον, Βότσαρην καὶ Κουτσονίκαν, οἵτινες καὶ αὐτοὶ ἐπολέμησαν πάσῃ δυνάμει τὸν τύραννον καὶ οἱ υἱοὶ των ἐλάμπρουν δι' ὕψιγων ἡρωικῶν κατορθωμάτων τὴν μεγάλην Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν. Φαίνεται δ' ὅτι ὁ ἀγαθὸς Τερτσέτης εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὴν Σουλιωτικὴν ἱστορίαν τοῦ Περραϊβοῦ, ἥτις ἐγγράφη μὲν ὑπὸ καθαρὸν πατριωτικὸν πνεῦμα, ἀλλ' ἄνευ τῆς δεούσης ἐρεῦνης τῶν γεγονότων· οὐχ' ἤττον συνισῶμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῶν „Μουσῶν“ τὸ ἀξιόλογον τοῦτο ἔργον μὴ ἀμφιβάλλοντες, ὅτι θέλουσιν ὁμολογήσει ἡμῖν χάριν παρασχούσι αὐτοῖς τοιοῦτον εὐχάριστον καὶ πατριωτικὸν ἀνάγνωσμα.

Π. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ

ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ΦΩΤΟΥ

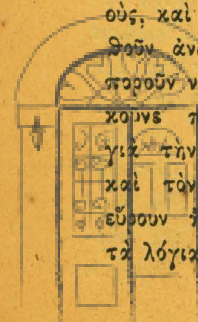
ΤΑΜ ὁ Φῶτος Τσαβέλας μὲ τὰ ἀπομεινάκια τῆς καταστροφῆς τοῦ Σουλίου ἐταξείδευε γιὰ νὰ εἶρη φύλαξι στα Ἰονικὰ Νησιά, μία νύχτα τὸν ἐπλάκασε ὅς' ἓνα δάσος καὶ θέλωντας αὐτὸς νὰ πλαγιάσῃ ἐμπῆκε σὲ μία σπηλιὰ, τριγύρου στέκου ἀγρυπνοὶ οἱ στρατιῶται του, ἀλλ' ὁ ὕπνος δὲν ἔκλειε τὰ μάτια τοῦ Φώτου, ξαναθυμῶντο ὅσοις ξανατοῦς περὶ κροῦσε σκοτωμένους καὶ ξαναθυμήθηκε τὸν Σχιουηλ ὅπου ἐκαίκε ἐτὸ Πύργος τῆς Μπαρβούτης ἐμπελοῦσε καὶ κατατρεχέον ἡ κορυφὴ, ἐμπελοῦσε τὸ πρῶτον αἵμα ἐπιπέσει πρὸς θεοὶ ὑποφέρουν

ΚΑΘΩΡΑΤΕΙΟΣ
ΑΕΡΟΦΟΡΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΙΘΟΥΣΙΩΝ

τ' ἀνήλικα τέκνα, τὰ κορίτσια, οἱ γέροντες ποῦ θά πίσουν στὰ χέρια τοῦ ἀληθινοῦ Ἀληπασᾶ· ἀλλ' ὡς καθώς τυχαίνει καμμιά φορὰ ὁποῦ, ὅταν κανεὶς φθάσῃ εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς λύπης καὶ τῆς ἀπελπισίας εὐρίσκει μίαν κάποιαν γαλήνην, ὡς τὴν γαλήνην τοῦ Θανάτου, τέτοιας λογῆς καὶ ὁ Φῶτος φαίνεται πῶς τότε ἀποκοιμήθηκε. — Στὸν ὕπνο του θάρει ἀξί φνου μιὰ φλόγα καὶ ἀκτινοβολοῦσε εἰς ὅλην τὴν σπηλιὰ καὶ βλέπει ὀμπρὸς του ἕνα λευκοφόρον, ἀκτίνα ἦταν σὲ κάθε τρίχα τῆς κεφαλῆς του γιομάτη φῶς, τὰ μάτια του ἐπετοῦσε σ' ἕνα σύγνεφον καθαρὸτατο καὶ εἶπε μέτωπό του ἦτον γραμμμένο Ἀ γ ι ο ς — Ὡ Τσαβέλα, ἡ ἀγάπη ποῦ σοῦ εἶχα εἰς τὴν ζωὴν μὲ κάνει νὰ σὲ θυμοῦμαι καὶ ἀπὸ εὐχάρισθῆκα ἀπὸ τὸ κορμί. Ἦλθα νὰ σὲ παρηγορήσω μὴ σὲ παρατρέωγῃ ὁ πόνος τῆς πατρίδος ἀεῖμαι ὁ Σαμουὴλ». — Ὡ Ἰσόθεε, ἀπεκρίθη ὁ Φῶτος ἐμυροκλάψα ἔς τὴν καταστροφὴν σου, πῶς νὰ κάμουμε δίχως ἐσὲ εἰς τὸν τόπον τῆς ξενιτειᾶς; — Ὡ Φῶτε, μὴ λυπᾶσαι γιὰ ἐμὲ, ἐγὼ ἀνέβηκα εἰς τὴν αἰώνια καὶ ἀλύπητη ζωὴ, γλυκὴς ἐστάθη ὁ Θάνατός μου χάτου στὴν γῆν, ἐπειδὴ μαζὶ μ' ἐμὲ ἐσύτριψα 600 ἐχθρούς; ὁποῦ ἦλθανε νὰ τοὺς παραδώσω τὸν Πύργον τῆς Μπαρούτης; ἐγὼ ἔχωσα τὴν ἀναμμένο δαυλὸ καὶ ἐκάηκανε οἱ μισημένοι, λοιπὸν μὴ μὲ θυμᾶσαι παρὰ γιὰ νὰ χαίρεσαι καὶ γιὰ τὰ ἄλλα ὁποῦ ἐσυνέβηκαν καὶ σὲ θλίβουνε. Συλλογίζου ὅτι εἶνε σωστός λόγος ὅχι νὰ κλαῖς; εἰς τὰ περασμένα, ἀλλὰ νὰ μελετᾶς πῶς νὰ καταβοθήσης τὸ ἐρχόμενο. Ὁ Θεὸς ποῦ σὲ ἐγλύτωσε, παιδί, ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Ἀληπασᾶ, ὁ Θεὸς ποῦ τότε σ' ἐμφύχωσε νὰ βρισθῇ ταῖς ἀνομίαις σου, ὁ Θεὸς ποῦ ἐκατάστησε πολλαῖς φοραῖς νικητὴ τὸν πατέρα σου, αὐτὸς θέλει ὁδηγήσῃ καὶ σὲ εἰς δρόμους σωτηρίας. Γύμναζε ἀδιάκοπα τοὺς στρατιώτας σου στὰ πολεμικά, ἦσου φίλος τῆς ἐγκρατείας καὶ τῆς τιμῆς καὶ ἡ ἀγάπη τῆς πατρίδος σου νὰ ἦναι πάντα στὰς φρένας σου καὶ στὴν καρδίαν σου. Ἦξευρε ὅτι εἶναι γραμμμένο πῶς οἱ Σουλιῶται θὰ ματαῖοῦνε τὰ βουνὰ τους, ἤξευρε ὅτι ὅλη ἡ Ἑλλάδα θὰ ρίξῃ φωνὴν πολέμου καὶ ἐλευθερίας. Ὡ πόσα σώματα ἐχθρῶνε βλέπω νὰ βρωμοῦν ἔς τοὺς κάμπους! πόσο αἶμα θὰ τρέξῃ ὁ Ἀχελῷος! πόσα φοβερὰ κάρδια θὰ χαθοῦνε καὶ ἀκούω ταῖς νησιώτικαίς φωναῖς νὰ ψάλλουν τὰ νικητήρια, ταῖς ἐρμιαῖς τοῦ πελάου, ἀπὸ τὸ ἕψιστο οὐρανὸ θὰ καταβαίνουν κεραυνὸν νὰ κάινε τὰ πολεμικά ἐφόδια ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς ἐτοιμασμένα κατὰ τὴν Ἑλλάδα· πείνα καὶ ἐρμὴ θὰ τοὺς φάγῃ τὰ πλούτη τους, ἡ γυναῖκες τους, τὰ ἀλογά τους, τὰ μπαϊρέκια τους θὰ μένουν εἰς τὰ χέρια τῶν ἐδικῶν μας. Φῶτε! πόση δόξα θὰ τιμηθῇ τοὺς συμπολίτας σου Σουλιώτας· εὐτυχισμένοι οἱ ὀδηγοὶ τους! ἀλλὰ πόση λύπη θὰ φέρῃ ἡ σκοτεινὴ νύχτα ποῦ θὰ θανατώσῃ τὸν γενναϊότερον ἀπ' ὅλους· θὰ τὸν κλάψουν τὰ παιδιὰ, ἡ γυναῖκες, ἡ ἐκκλησίαις, θὰ τὸν τραγουδήσουν λύραις τῶν ποιητῶν. ὦ παιδί μου, ἂν ζῆς ἐσὺ τότες εἰς αὐτοὺς τοὺς πολέμους; ἢ ἂν δὲν ζῆς ἐσὺ, τὰ παιδιὰ σου, ἐπειδὴ εἶνε μελάμενο ἡ σειρὰ σου νὰ γίνῃ στήλος τῆς ἐλληνικῆς ἐλευθερίας. Παιδιὰ μου, ἔάντε τὴν ὁμόνοιαν εἰς τοὺς λαοὺς, καὶ τότε οὔτε οἱ Ὀσμυλιδοὶ, οὔτε οἱ προδότες ποῦ θὰ βρωμοῦν ἀνάμεσόν μας, οὔτε ὅλα τὰ βεσβίλια ἐνωμένα, δὲν θὰ ἠμποροῦν νὰ σὰς καθυποτάξουν· δὲν θὰ εἶναι καινούριος ἐμᾶς λίγος νὰ νικῶνε πολλοὺς, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀγάπην τῶν γυναικῶν μας, γιὰ τὴν τιμὴν τῶν παιδιῶν μας, γιὰ τὸ σέβας τῆς πίστεως καὶ τῶν ἔρωτα τῆς πατρίδος οἱ ἐχθροὶ ὅταν ἔλθουν καὶ μᾶς εὔρουν ἡμεθὰ ἀνάμεσόν μας ἀσυρῶνοι καὶ φονιάδες. Ἀπὸ τὰ λόγια σου καταλαβαίνα, εἶπεν ὁ Φῶτος, πῶς εἶναι ὁ Σα-

μουὴλ, ἀλλὰ τί πολλήτερη βεβαιότητα νὰ μοῦ δώσης πῶς ἀληθινὰ σοῦ ὁμιλῶ καὶ σὲ βλέπω καὶ ἔτσι πλέον ἀνοικτόκαρδα νὰ χαρῶ γιὰ τὸ μελάμενο τῆς πατρίδος. Δόσε μου καθαρότερον σημεῖον τῆς παρουσίας σου παρακαλῶ σε, μήπως ἡ θωραξία σου προξενεῖται ἀπὸ ἐκεῖνο ποῦ κάποτες τυχαίνει εἶσεως ἀνθρώπους ποῦ στὰ πράγματα ποῦ μεριμνοῦνε ἐστὴν ἡμέραν συλνοβλέπουν καὶ στὰ ὄνειρα τῆς νυχτός. — Καταλαβαίνα εἶπε ὁ Σαμουὴλ, ὅτι μιλεῖς κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ κόσμου καὶ κατὰ τὸ θόλωμα ποῦ φέρνει τὸ κορμί στὴ ψυχὴ σου καὶ διαστᾶεις ἂν εἶμαι ἀληθινὰ ἐγὼ. Δὲν ἤξευρες ὅτι ἐρχομαι ἀπὸ τόπους ὁποῦ εἶνε ἀγνώριστη ἡ ψευτιά ἢ ὁ δόλος καὶ ὁποῦ ποτὲ παρόμοια λάμπη δὲν ἐρώτιτε ὄνειρον ἀνθρώπου;

Ὅμως νὰ σοῦ δείξω καὶ ποῖα εἶναι ἡ εὐτυχία μου, ἔλα μ' ἐμὲ. Ἐτσι ἐφάνη τοῦ Φώτου πῶς ἐβγήκε ἀπὸ τὴν σπηλιὰ καὶ εἶπε συντροφικὰ τοῦ Σαμουὴλ ἀνέβαινε εἰς τὰ ὄρη. Εἶδε τὸν μέγα ἄστέρα τὸν Ἥλιον νὰ κινῶν ἀκλόνητος ἀνάμεσά ἐν ἄλλοις ἄστέρια συμμᾶ εἰς τὸν Ἥλιον, εἶδε τὸν Ἑρμῆ καὶ συμμᾶ εἶσεως Ἑρμῆ ἐγλυκόμεγε ἡ ξανθὴ Ἀφροδίτη, τρίτη ἐρχότουνα ἡ σκοτιασμένη γῆ ἀπὸ τὸ φεγγάρι, τέταρτος ὁ κοκκινισμένος Ἄρης, πέμπτος ὁ Δίας ἀπὸ τέσσαρα φεγγάρια σολισμένος, ἔπειτα ὁ Κρόνος ζωσμένος ὅλος ἀπὸ πέλαο, μακρότερα ἔλαμπεν ὁ Ἑσθίλ, ἡ Δήμητρα, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ. Ἐκαλογνώρισε πῶς ὁ Ἥλιος εἶνε ὁ νοῦς καὶ ὁ κυβερνήτης ὅλων αὐτῶν καὶ μὲ τὴν λαμπυράδα τοῦ ὅλα τὰ φωτίζει, ἐκατάλαβε πῶς ἀπὸ τὴν κυκλοφορίαν ποῦ ἔχουν εἰς τὸν ἑαυτὸν τοὺς αὐτῶν οἱ πλανῆτες προξενοῦνται ἡμέραις καὶ ἡ νύχταις καὶ ἀπὸ τοὺς χοροὺς ποῦ πάλι κάνουν τρίγυρον τοῦ Ἥλιου προξενοῦνται οἱ διάφοροι μῆνες τοῦ χρόνου· τὸν ὠρμήνευσεν ὁ Σαμουὴλ πῶς γίνονται ἡ Ἐκλειψες τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς Σελήνης καὶ ποῖον μανισμένον δρόμον πατοῦν οἱ κομήτες· ἀπ' οὗτά τὰ κινήματα τῶν ἀστέρων ἐβγαίνε μιὰ γλυκυτάτη μελωδία ὁποῦ ποτὲ ὁμοία δὲν ἄκουσε ὁ Φῶτος σταῖς ἐροταῖς τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ πολλὰ καὶ διάφορα λαλούμενα ἐμψυχωμένα ἀπὸ τοὺς πλέον ἐμπειροὺς τεχνητάδες. Ὁ Φῶτος ἐκύτταξε καὶ ἄκουε ὅλα αὐτὰ σκοτισμένος. Ὡς τὸ ἐνόησεν ὁ Σαμουὴλ—τί ἀπορεῖς τοῦ εἶπε ὁ, τι βλέπεις ὀμπροστίσου εἶναι ἕνα οὐδὲν ὀμπροσὰ σ' ὅλην τὴν πλάση ἂν βγάλῃς ἀπὸ τὸν κόσμον τὸν Ἥλιον μὲ ὅλους τοὺς πλανήτας του καὶ τοὺς κομήτας εἶνε ἕνα χαλίον ἀπὸ πλατύτατο περιγιάλι ἢ ἕνα λουλουδί ἀπὸ τὰ περιβόλια τῆς Θεσσαλίας· μάθε λοιπὸν ἀπὸ πόσους Ἥλιους καὶ ἄστέρια καὶ κομήτας εἶνε συνθεμένος ὁ Οὐρανός· γιὰ γὰρ σὲ κάμω ἀκόμα νὰ καταλάβῃς, ἤξευρε ὅτι διὰ νὰ φθάσῃ εἰς ἡμᾶς μιὰ ἀκτίνα τοῦ Συρίου πρέπει νὰ περάσουν τρεῖς χρόνοι, εἰς καιρὸν ποῦ γιὰ νὰ φωτίσῃ ὁ Ἥλιος ταῖς αὐγαῖς σας περνοῦν ὀλίγα λεπτά, ἦγουν ἕνα μικρότατον μερίδιον τῆς ἡμέρας· μέτρα τώρα εἰς πόσα μιλιοῦνια μιλιοῦντιων πλακόνονται κτίσαις; διατί πλακωμένοι ἀκόμη ὡς εἶσαι ἀπὸ τὴν φθορὰ τοῦ κορμιοῦ δὲν ἠμπορεῖ ὁ ἑαυτοῦ σου νὰ δέχεται ὅλη τὴν φοβερὴν ἀρμονίαν ποῦ γίνεται ἀπὸ τὸ κίνημα ὅλης τῆς πλάσεως. Ὅλη αὐτὴ ἡ πλάσις εἶνε κατοικημένη ἀπὸ ἀνθρώπους εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι δοσμένη ἀθάνατη ψυχὴ καὶ πάντοτε αὐτοὶ οἱ ἀνθρωποὶ πρέπει νὰ ὑμνοῦνε καὶ δοξολογοῦνε τὸν Παντοκράτορα. Ἀλλοίμονον εἰς ὁποιον δὲν πιστεύει εἰς τὴν Θεότητα. Ἡ Θεότης χαρίζει ὅλην τὴν ἀγάπην εἰς ἐκείνους ὁποῖοι θυμοῦται γιὰ τὸ καλὸ τῆς πατρίδος, οἱ ὁποῖοι βλάουν ὁμόνοιαν εἰς ταῖς ἐχθροῦσας φυλαῖς, οἱ ὁποῖοι ἐτήρουν πολιτείας καὶ ταῖς κληθεῖς-

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ

λώσουν και με νόμους και φκνούνε πάντα εύλωτοι ρήτορες για την πίσιν και τὰ δικαιώματα της ανθρωπότητος και τὰ μερικά τους συμφέροντα κατεπρόνοησαν για την γενικήν ευτυχίαν. Με αυτά τὰ λόγια του Σαμουήλ επέρασαν οι δυνάμεις με όγλυγοράδα όλα τὰ ούράνια και έφθασαν εις ένα τόπον όθεν ήταν άφθονα περιβόλια και μυρισικά και μυριάδες άρχάγγελοι και άγιοι λευκοφόροι και πορφυρά ήμέρα ολουθε χυμένη γλυκόπνοοι ζέφυροι, κιθάρες και ψαλμοδίας εις τον Θεόν. Έλεγαν ή ψαλμοδίαις, εις τον Πλάστην τ' Ούρανου και της Γης. Δόξα εις αυτόν που γνωρίζει όλα τὰ περασμένα, τὰ έρχόμενα και τὰ παρόντα και όταν φράση ή ύστερη ήμέρα της κρίσεως και όλα τὰ ούράνια θά πέφτουνε συντριμμένα, αυτός θά σέκη άκλόνητος εις τον οίθερα συντροφιασμένος από τὰ στρατεύματα των Άγγέλων.— Έδώ, είπεν ό Σαμουήλ εις τον Φώτο, έδώ είναι ή κατοικία των Ηρώων, έδώ είναι της Θεότητος, να εις εκείνο το σύγγεγο που λαμποκοπάει μακρόθενε από μās; εκεί είναι ή 'Αγία Τριάδα την όποίαν εσύ δεν είσαι άξιος τώρα να ειδής, αλλά θάρρειε τριγύρωσου· να ό Κατωάνης, να ό 'Ρήγας ήγγερα φερμένος, να ό 'Αρβανίτης Γεώργιος Κατριώτης, να και ό πατέρας σου ό Λάμπρος. Και ως τον είδε ό Φώτος έτρεξε άπάνωτου λέγωντάς του, αιάνδρειωμένε πατέρα μου, πόση χαρά έ χει ή καρδιά μου θωρώνταςσε εις τόση ευτυχία.—ώ παιδί μου, είπεν ό Λάμπρος, ήσου και σύ γενναίος άν Θέλης να λάβης την τύχημου. Έτσι όμιλήσανε, άλλ' ό Σαμουήλ άκούμβόντας το χέριτου εις τον Φώτο του είπε—μη χάνεσαι σε γλυκόλογα, αυτός ό πατέραςσου εις αυτά δεν σ'έδίδαξε· έλα ν' άνάψω την καρδιάσου από καινούρια χαρά δίχων τάς σου τὰ μαρτύρια 'που ύποφέρουν οι προδόταις της πατρίδος. Έτσι τούπε και έχασε ό Φώτος από τὰ μάτια του τον πατέρα του, έχανε τας αιώνιες ψαλμοδίαις κ' εκείνη την άνεκδιήγητη φεγγοβολή λ'εύρέθη πάνου σε β' άχους σκοτινούς και λαγκάδια. Ω Φώτε, είπε ό Σαμουήλ, δεν θέλει σου δείξω μήτε τους φονιάδες, μήτε εκείνους που έσυμίχθησαν με τας αδελφάδαιςτους, μήτε εκείνους που έκλεψαν τὰ άγία από το ναό του Θεου, αλλά εκείνους όπου έπρόδωσαν την πατρίδατους και κύτταξ' και είδε ό Φώτος διαφόρους ανθρώπους πεσμένους κατά γης και ή ύψι τους ήταν χλωμή σαν διαφοκέρι και στο κεφάλι είχαν στεφάνι από φιδια μεγάλα και λυσιασμένα. Άπάνου άπ' αυτούς τους πεσμένους ήτανε άλλοι άνδρες όρθιοι, άγριοι, πυροβολισμένοι που με τσεκούρια και με κμάκια έχτυπούσανε τους προδότας που είχαν αποκάτου τους· έσκούζανε οι καταραμένοι στην άχαρη σκοτινιά και φοβερά έδώ κ' εκει άγγομαχώντανε. Εκεί είδε ό Φώτος διαφόρους προδότας της παλαιάς 'Ελλάδος, εκεί πολλούς της νέας και μάλιστα σ' εκείνη τη συγγενιά του έφάνη πώς έξεχώριζε την ύψι του Κουτσοніка και την ύψι του Κίτσου Μπότσαρη και είπε.—Πώς Σαμουήλ; δεν χαιρονται αυτοί άκόμη τον γλυκόν άέρα του κόσμου, από πότε και έδώ τους έστειλε στον Άδη ή κατάρα του Θεου;—Ζούνε οι Θεοκατάρατοι, είπεν ό Σαμουήλ, αλλά δαιμόνιο ζωογονεί και τρέφει την σαρκά τους επάνω εις την γην, έδώ ή ψυχή με την σκιά του κορμού τους τυρκννεύονται. (*) Νά κοντά

σου, ω Φώτε, άλλος έρχόμενος προδότης της 'Ελλάδος που για την δειλότητα και το ελάττωμα της καρδιάς του από τώρα παιδεύεται· αυτός θά προδώση το γένος εις πλέον επικίνδυνον στιγμήν, και ενώ το γένος θα εμπιστεύεται εις αυτόν και μετά την προδοσίαν αυτός θέλει φθάσει εις τον βαθμόν άδιαντροπίας, κακίας και άφροσύνης που θα όνομάζεται αγαθός πατριώτης και επικαλεί το έθνος να ύποταχθη εις το ε έχθρους· ω μικρέ, εσύ και οι συντρόφοι σου μη χαιρόσασθε εις τον θυμόν της κακίας σας. Όσοι προδότες γεννηθούν εις την 'Ελλάδα εκατονταπλάσιοι θα ανασταίνονται γενναίοι πολεμιστάδες για την εκδίκης και την σωτηρία της πατρίδος. Ο Φώτος άκούωντας αυτά ήθέλησε να σιμώση να καλογνωρίση πόος εινε αυτός, αλλά ως έσκυψε, τὰ φιδια που έστεφανόναν τον προδότην έσηκώσανε τὰ κεφάλια τους και έσκεπάσανε την ύψι εκείνου του καταδικασμένου για να μην τηνε γνωρίση ό Φώτος και ό Φώτος είπε. Μισώ να σε γνωρίσω, διστραμένε προδότη. Και έτσι λέγωντας δύο και τρεις φοραίς του επάτησε μες τὰ στήθια και ό Σαμουήλ είπε, —Πάτιε πάτιε σ' αυτό το προδότη, ή άκράτητη έχθρα για την κακία σημαδεύει άκράτητη άγάπη για την άρετη· έτσι πάντα να ήσαι εσύ και τὰ παιδιά σου και τόνόμά σου θα μείνη δοξασμένο εις όλους τους αιώνας και εις όλας τας έρχόμεναις γεννεαίς, αφού τώρα είδες όλα αυτά επέστρεψε εις την σπηλιά σου και αφού ζυπήσης, θαρρετά νόμιζε, ότι αληθινά με έμε ώμίλησες και εστάθηκες αυτή τη νύχτα και αλήθεια εινε ό,τι είδες και άκουσες. Για να σου δώσω άκόμη και άλλη πιαστή βεβαιότητα εις αυτό το πράγμα ήξευρε ότι εντός που εβη εις το σκοτινιασμα ή έρχόμενη ήμέρα, ό Αλήπασός παραβαίνοντας τάς συνθήκας που έχει με εσε να σε άφιση ήσυchon εις το ταξείδι, θά σε χτυπήση με πολυ λαό και εσύ νασαι έτοιμος να μη μείνης νικημένος στην έξαρνη μάχη. Αύτά ήταν τὰ ύστερα λόγια του Σαμουήλ και ό Φώτος εξύπνησε θαυμαζόμενος που ήτανε, με το στοχασμό σ' αυτή την νύχτα εύγηκε από τη σπηλιά και άκλούθησε με σιγή το ταξείδι του, μεριμνώντας πάντα τὰ είδε και τὰ ήκουσε.

Ήταν ό 'Ήλιος βασιλεμένος, έθολώσανε τὰ νερά, έλαμπαν τ' αστέρια, ενώ έξαφνα από κρημαίς τοποθεσίαις και πλαταιαίς πεδιάδες άκούει βόλια τουφεκιώνε να πέφτουνε κατά τους ανθρώπους του, άκούει τόπια να φυσομανούν στον άέρα και μεγάλη καταχνιά και σκόνη άσηκονόντανε· ήταν έτοιμος ό Φώτος εις την μάχη· αλλά λίγος ήταν οι Σουλιώταις και αριθμητοι οι έχθροι και εδείλιασε ό Φώτος για τὰ άποτελέσματα· ως ήτανε σε αυτή την κατάσταση να όπου θαρρεί από τὰ άκρα του Ούρανου θωρείτον Σαμουήλ να καταβαίνει με εκείνη την έτοιμασία που τον είδε την νύχτα αλλά στο χέρι του εβαστοδες δίετομο σπαθί όλο φλόγα και αίμα και τον είδε να άρμήση στους έχθρους· πόσοι έμείνανε λαθωμένοι, πόσοι σκοτωμένοι, πόσοι έφυγαν με τη λύσσα του φόβου! και τότες ό Φώτος πατώντας εις τὰ σώματά των έχθρωνε και δίχως να χάση κανένα από τὰ παληκάρια του ήσυχα εταξειείδουε και άπέρασε στα Νησιά τὰ 'Ιονικά.

(*) Ο συγγραφέας ένταύθα ού μόνον μιμείται, άλλ' αντιγράφει τον Δάττην, όστις έν άσματι 937^ο της Κολλάσης λέγει τὰ αυτά περί των εν τώ κύκλω των προδοτών ευρισκομένων συμπολιτών του, οίτινες ύπέρχον εισέτι έν τη ζωή, ότε συνέγραφε την θείαν κομωδιάν. Νομίζω περιττόν να επαναλάβω ότε ό αγαθός Τερταίτης άδικεί άνδρας, οίτινες, άν έφάνησαν συνθηκολογήσαντες προς τον

ΚΡΑΥΓΗ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΣΤΑΦΙΔΟΣ

Είς δ σημείον κατήντησεν ἤδη τὸ προϊόν τῆς Σταφίδος ἐν ταῖς τῆς καταναλώσεως ἀγοραῖς· καὶ εἰς ἤν δαινὴν καὶ λίαν δυσχερῆ θέσιν περιέστη ἐσχάτως ἡ ἡμετ. Κυβέρνησις μὴ κατορθώσασα ἀτυχῶς νὰ καταρτίσῃ κατάλληλον καὶ ἀποτελεσματικὸν νομοσχῆδιον προωρισμένον νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν τύχην τοῦ προϊόντος τούτου, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ νὰ προλάβῃ τὴν ἐπικειμένην πανωλεθρίαν τῶν ἡμετ. σταφιδοπαραγωγῶν, ἐπίκαιρον κρίνομεν νὰ ἀναδημοσιεύσωμεν ἐν ταῖς στήλαις τῶν „Μουσῶν“ τὴν κατὰ τὸ 1883 καὶ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 2356 φύλλῳ τῆς ἐγκρίτου ἐφημερίδος „Ἀκρόπολις“ διατριβὴν τοῦ εὐπαιδέτου καὶ διακεκριμένου ἡμῶν συμπολίτου κ. Δ. Δ. Στραβοπόδη, ὑπὸ τὸν τίτλον «Κραυγὴ ὑπὲρ τῆς Σταφίδος» δι' ἧς ὁ συμπολίτης μας οὗτος ἐμβριθέστατα καὶ ἀναλυτικώτατα ἐξετάζων τὴν τότε κατάστασιν τῆς Σταφίδος ἐν ταῖς ἀγοραῖς τῆς παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως καὶ οἶονεὶ προσιωνίζόμενος τὴν μέλλουσαν αὐτῆς τύχην ἀποφαίνεται περὶ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τοῦ προϊόντος μας τούτου, συνέστησε δὲ εἰς τε τὴν Κυβέρνησιν καὶ εἰς τὴν Βουλὴν ὅπως λάβωσι μέτρα σύντονα καὶ ἀποτελεσματικὰ πρὸς πρόληψιν τῆς ἐπε-

θούσης· σήμερον μεγίστης κρίσεως τοῦ Σταφιδοκαρποῦ, προτείνων ἵνα παταχθῇ τὸ κακὸν ἐν αὐτῇ τῇ ρίζῃ αὐτοῦ, μηδὲλως ποιούμενος χρῆσιν μορφινισμοῦ, ἀλλ' ὡς καλὸς ἀνατόμος συμβουλευὼν ριζικὴν θεραπείαν διὰ μέτρων ριζικῶν. Ἐὰν τὰ μέτρα ταῦτα, ἅτινα πρὸ 7 ἡδὴ ἐτῶν ὁ κ. Στραβοπόδης προέτεινε, ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψει ὑπό τε τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Βουλῆς, δὲν θὰ ἐπήρχετο βεβαίως σήμερον τοιαύτη καταστροφή καὶ ἐγκατάλειψις ὡς εἶπεν, τοῦ σπουδαίου τούτου προϊόντος μας καὶ τσαυταὶ ζηαίαι εἰς τε τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικά ταμεία, τηλικαύτη δὲ δυσπραγία καὶ δυσφορία εἰς τε τὸ ἐμπόριον καὶ τοὺς σταφιδοκλήμονας καὶ ἐν γένει εἰς ὅλον τὸ κράτος οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ διετέλει ἤδη ἐν τοιαύτῃ ἀμηχανίᾳ ἀμφίταλαντευομένη ποῖα ὡς σωστικώτερα νὰ μεταχειρισθῇ μέτρα. Διὰ τοῦτο, ὡς ἂν εἴποιτο αὐτὸς αὐτῶν ζητημάτων, ὡς τὸ παρὸν, ἐξετάζονται καὶ ἀναλύονται ὑπὸ εἰδικῶν καὶ ἐμπείρων ἀνδρῶν, φρονούμεν ὅτι πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψει ὑπὸ τῶν κυβερνήσεων, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ νὰ ἐφαρμόζωνται τὰ ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τούτων προτεινόμενα μέτρα, ἅτινα προώρισται πολλάκις νὰ γίνωνται μεγάλων ὠφελειῶν πρόξενα τῇ τε πολιτείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ.

Ἡ ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν σπουδαία αὐτῇ διατριβὴ τοῦ καὶ ἐξ ἄλλων ἔργων γνωστοῦ ἡμῶν συμπολίτου, ἔχει ὡς ἐξῆς:

ΚΡΑΥΓΗ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΣΤΑΦΙΔΟΣ

ΨΗΦΙΣΑΤΕ ΝΟΜΟΝ ΑΠΑΓΟΡΕΥΟΝΤΑ ΝΕΑΣ ΕΜΦΥΤΕΥΣΕΙΣ

(Ἐκτάκτου ἐκ Ζακύνθου ἀνταποκριτοῦ) 21 Νοεμβρίου 1888.

Πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ κ. Τρικούπη καὶ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν.

Σώσατέ μας ἀπὸ τὴν καταστροφὴν, σώσατέ μας ἀπὸ τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον δι' ἐγκαίρων καὶ ριζικῶν μέτρων. Αὐτὴ ἡ φωνὴ ἐκπέμπεται πανταχόθεν καὶ ἐξ αὐτῶν ἔτι τῶν ἐσχατιῶν τοῦ κράτους πρὸς τὴν κυβέρνησιν τοῦ κ. Τρικούπη καὶ πρὸς τὸ ἑλληνικὸν κοινοβούλιον. Ἀπασσι αἱ τάξεις τῆς κοινωνίας, ἡ κτηματικὴ, ἡ ἐμπορικὴ, ἡ βιομηχανικὴ καὶ ἡ γεωργικὴ, ἐν πλήρει, ὡς εἶπεν, συναυλία, ταύτην τὴν σύστασιν, ταύτην τὴν παράκλησιν ἀποτείνουσι πρὸς τε τοὺς κυβερνῶντας καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ὅντως, δὲν πρόκειται περὶ περωνυχίδος, πρόκειται περὶ ζητήματος ἐκ τῶν ζωτικωτέρων τοῦ τόπου, καὶ δὴ περὶ τῆς ἡμετέρας σταφίδος, περὶ τοῦ σπουδαιότερου τούτου παράγοντος τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ ἡμῶν πλοῦτου. Πάντες γινώσκομεν εἰς ποίαν ἀπελπιστικὴν κατάστασιν διατελεῖ ἐφέτος τὸ προϊόν τούτου ἐν πάσαις ταῖς σταφιδοφόροις ἀγοραῖς τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐκ τῶν ἐξευτελισμένων τιμῶν καὶ τῆς φοβερᾶς ἀπώλειας ἧτις ἐπικρατεῖ δυστυχῶς ἐν ταῖς ἀγοραῖς τῆς καταναλώσεως, ἐνεκα τῆς μεγάλης ἐποδείας τοῦ ἐφεστώτος ἔτους, τῶν πολλῶν ἀποθιμῶ-

των τοῦ παρελθόντος, ἐν μέρει δὲ καὶ τῆς ἀθλίως ποιότητος μερῶν τινῶν τῆς παραγωγῆς. Πάντες γινώσκομεν τὰ συνετὰ διαθήματα τῆς ἡμετέρας ὄντως πατριωτικῆς κυβερνήσεως, καὶ τὰς προσπάθειας, ἅς ἐνδελεχῶς καταβάλλει παρὰ τῇ γαλλικῇ κυβερνήτει περὶ παραδοχῆς τῆς συμβάσεως ἐπίσης γνωστῆς τυγχάνουσι καὶ αἱ προσπάθειαι τῶν ἡμετέρων σταφιδεμπόρων, καὶ μάλιστα τῶν μεγάλων παρ' ἡμῖν ἐμπορικῶν οἰκῶν, πρὸς εὔρεσιν νέων κέντρων καταναλώσεως καὶ εἰσαγωγῆν τοῦ προϊόντος μας τούτου ἐξ· τε τὴν Ρωσίαν, καὶ εἰς ἄλλα ἀγορὰς ἄλλων ἐπικρατειῶν· πλὴν ἐπιτραπήτω ἡμῖν ν' ἀποφανθῶμεν, χωρὶς νὰ φανῶμεν ποσῶς ἀπαισιόδοξοι, ὅτι ἐξ ὅλων αὐτῶν τῶν διαθεμάτων καὶ ἐνεργειῶν, οὐδὲν μόνιμον καὶ ἀσφαλὲς προσδοκῶμεν πρὸς τελείαν ἐξασφάλισιν τῆς καταναλώσεως δλοκλήρου τοῦ προϊόντος μας τούτου, καθόσον καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἡ Γαλλία ἤθελεν ἀποδεχθῆ τὴν σύμβασιν, τὰ πράγματα οὐδὲλως θὰ μεταβάλλωσιν ὄψιν, καθότι τούτο οὐδὲν ἄλλο ἔσται ἢ θεραπεία ἐφήμερος, διότι γνωστὸν ὅτι οἱ ἀμπελώνες αὐτῆς καὶ ἰδίως τῶν μεσημβρινῶν αὐτῆς μερῶν, ἤρξαντο ἀναλαμβάνοντες ἤδη τὴν προτέραν αὐτῶν εὐφορίαν, ἐπίσης γνωστὸν τυγχάνει, ὅτι ἡ δι' ἀμερικανικῶν κλημάτων ἀναφύτευσις τῶν ὑπὸ τῆς φυλλοξήρας καταστραφεισῶν ἀμπελῶν, θάινει θαυμασίως, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐν τῷ ὀλίγῳ χρόνῳ οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ἔσται ἀφρικτον τὸ ἰσοζύγιον τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς καταναλώσεως τῶν οἴνων ἐν Γαλλίᾳ καὶ τότε δὴ, τότε φόβος ἐστὶ μήπως ἴδωμεν εἰσαγομένους ἐν Γαλλίᾳ διὰ μὲν τοὺς οἴνους φόρους ἀπαγορευτικούς, (des impôts prohibitifs) διὰ δὲ τὰς σταφίδας, ἐπαχθεστάτους· διὰ τοῦτο ἰσχυρίσθημεν ἀνωτέρω ὅτι τὰ ἐκ τῆς συμβάσεως πλεονεκτήματα, τὰ νῦν καὶ ἄλλως τε ὑφιστάμενα, ἔσονται ὅλως ἐφήμερα. Ποῖα λοιπὸν τὰ ριζικὰ μέτρα νὰ προτείνωμεν νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν παραγωγὴν καὶ νὰ διευκολύνωσι τὴν καταναλώσιν; Καθ' ἡμᾶς ἡμῶν μόνον ὑπάρχει ἡ βεβαίως ἀπαγορευσις νέων ἐμφυτεύσεων ἐπὶ μίαν τουλάχιστον δεκά-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ετιαν.» Ψηφίσατε νόμον τοιοῦτον ἀπαγορεύοντα νέας σταφιδοφυτείας, ψηφίσατε τὸν ἐνεργητικὸν, τὸν σωτήριον τοῦτον νόμον, διότι μόνον δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου δύναται νὰ ἐπελθῆ τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα.

Ἡ ἐφετινὴ ἐσοδεία ἀνέρχεται εἰς τὸ καταπληκτικὸν ποσὸν τῶν 340 ὡς ἐγγιστα ἑκατομμυρίων. Ἐάν ἀνατρέξωμεν ν' ἀνεύρωμεν τὴν κατανάλωσιν τῶν παρῳχημένων ἐτῶν, θέλομεν ἴδει ὅτι ἡ μεγαλειτέρα παγκόσμιος κατανάλωσις τῆς ἑλλην. σταφίδος εἶνε ἡ τοῦ ἐτους 1886 ἀνελευθέρου εἰς 130 περίπου χιλ. τόνους, ἦτοι εἰς 280 ὡς ἐγγιστα ἑκατομμύρια, ἐξ ὧν μόνον εἰς Γαλλίαν εἰσήχθησαν τότε περί τὰ 90 περίπου ἑκατομμύρια· ἀλλὰ δι' οὗς λόγους ἀνωτέρω ἐξεθεσάμεν ἡ εἰς Γαλλίαν εἰσαγωγή τοῦ προϊόντος μας ὁσμημέραι ἐλαττοῦται, βλέπομεν δὲ ὅτι, ἐνῶ ἐκ τῆς περσινῆς ἐσοδείας μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἦτοι ἐν δικαστήματι 3 μηνῶν, ἐξήχθη διὰ τὴν Γαλλίαν σταφιδόκαρπος περί τὰ 40 ὡς ἐγγιστα ἑκατομμύρια ἄγγλ. λιτρῶν, ἔρετος μόλις περί τὰ 25 ἑκατομμύρια ἐξήχθη μέχρι τοῦδε. Ἐάν δὲ παραδεχθώμεν, ὅτι καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἀγοράς τῆς Ἑσπερίας, γίνῃ ἡ αὐτὴ κατανάλωσις τοῦ 1886, προκύπτει ἐφέτος ἐν περίσσειμα ἐξ 100 ὡς ἐγγιστα ἑκατομμυρίων ἄγγλ. λιτρῶν. Τίς λοιπὸν ἡ τύχη τοῦ περισσεύματος τούτου; Μέρος αὐτοῦ ἐπιπερυσθῆσεται εἰς τὰς ἀγοράς τῆς καταναλώσεως καὶ μέρος καταστραφῆσεται ὡς ἐκ τῆς ἀθλίης ποιότητος καὶ τῆς κακῆς διατηρήσεως, ἐνευθεν δὲ ὁ ἐξευτελισμὸς τῶν τιμῶν, ἡ ἀπραξία, ἔστιν ὅτε καὶ ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ εἶδους καὶ αὐτὰς συμπαρομοῦσαι ζημιαί. Καὶ ἂν ἐφέτος παρήχθησαν 340 ἑκατομμύρια, μετὰ παρέλευσιν 3—4 ἐτῶν, οὐδέμια ἐμφυσιάζει ὅτι ἡ παραγωγή ἡμῶν θὰ ὑπερβῆ τὰ 400 ἑκατομμύρια· διότι οὐδένα λαμβάνει ὅτι εἰς ὅλα τὰ σταφιδόφρα μέρη τοῦ κράτους ἐγένοντο καὶ ὁσμημέραι γίνονται νέαι ἐμφυτεύσεις, αἵτινες μετὰ μικρὸν βεβαίως καρποφορήσουσι· ἐάν δὲ μὴ ἐπέλθῃ φραγμὸς τίς ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς Βουλῆς, μετὰ παρέλευσιν δεκά· ἐτῶν ἡ παραγωγή μας θὰ φθάσῃ εἰς 500 καὶ πλέον ἴσως ἑκατομμύρια. Ἐὰς ψηφισθῇ λοιπὸν νόμος ἀπαγορεύων τὴν ἐπὶ μίαν δεκαετίαν ἐμφυτεύσει νέων σταφιδάμπελων εἰς ἅπαν τὸ κράτος, ἀλλ' ὁ νόμος, αὐτὸς ἂν μὴ ἐφαρμοσθῇ ἀποτόμως καὶ διὰ μίας, ὅπως μὴ ἐπέλθῃ ζημία εἰς τοὺς σταφιδοκτῆμονας τοῦ; ἔχοντας δαπανῆσαι καὶ καλλιεργῆσαι ἤδη γαίας πρὸς φυτουργίαν, ἀλλὰ διαταχθῆσαν οἱ δήμαρχοι τοῦ κράτους ἵνα χορηγήσωσι τῇ Κυβερνήσει ἀκριβεῖς ὅσον ἐνεστὶ πληροφορίας περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν γαιῶν ἐκάστου δήμου, αἵτινες εἰσι πεφυτουργημένοι σταφιδες, διαταχθῆσαν δ' οὗτοι ὅπως δι' ἐγκυκλίου των γνωστοποιήσωσι τοῖς δῆμοῖς των ὅτι μόνον κατὰ τὸ ἐλευσόμενον ἔτος 1889 ἐπιτρέπεται αὐτοῖς νὰ ἐνεργήσωσι νέας ἐμφυτεύσεις, καὶ ὅτι οἱ προτιθέμενοι νὰ ἐνεργήσωσι τοιαύτας, δεόν νὰ δηλώσωσι τοῖς οἰκείοις δημάρχοις τὴν ἐκτάσιν τῶν γαιῶν αἱ ἔχουσιν ἤδη ἐτοιμάσει πρὸς φυτουργίαν· ἀπὸ δὲ τῆς 1.ης Ἰανουαρίου 1890 ἀπαγορεύεται ῥητῶς καὶ αὐστηρῶς νέας σταφιδοφυτείας ἐπιβάλλοντες φόρον ἀνὰ ἕκαστον δραχμᾶς τὸ στρέμμα τῷ δηλώσοντι ὅτι προτίθεται νὰ προσῆ εἰς νέας ἐμφυτεύσεις, πρόστιμον δὲ 200 δραχμῶν κατὰ στρέμμα εἰς ὅτινα ἤθελεν ἀνακλυθῆ ὅτι ἐνήργησε φυτείας ἀνευ τῆς ἀπαιτουμένης δηλώσεως καὶ ἀδείας τοῦ οἰκείου δημάρχου, συνιδευσμένης ὑπὸ τοῦ σχετικοῦ διπλοτύπου τοῦ ἐκδομένου ἐφόρου, πρὸς εἰσπραξίν τοῦ φόρου ἡ καὶ τοῦ πρόστιμου. Μόνον δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου φρονούμεν, ὅτι νὰ σταματήσωμεν τὸν χειμαρρὸν τῆς παραγωγῆς, ἐπιδιδόνοντες δεαστηρίως πᾶν ἄλλο μέσον πρὸς εἰσαγωγὴν τοῦ προϊόντος εἰς νέας ἀγοράς καὶ ἐξασφάλισιν τῆς καταναλώσεως. Ἄλλο modus vivendi πρὸς διείσωσιν τῆς παραγωγῆς μας, ἡμεῖς τοῦλάχιστον δὲν διορίζομεν διὰ τοῦ μέτρου τούτου σάξομεν καὶ τοὺς ἡμετέρους γαιοκτῆμονας ἐκ τῆς παντελοῦς κατκαταρφέως καὶ τῆς ὡς εἶπεν μονομανί-

ας, ἢν ἔχουσιν ἀκόμη τοῦ νὰ δαπανώσιν ἀδρῶς ὀπω-προπαρσκευάζωσι τὰς γαίας των μόνον πρὸς φυτουργίαν σταφιδῶν. Διὰ δὲ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἡμετ. κυβερνήσεως πρὸς σύστασιν γεωργικῆς Τραπεζῆς, μεγίστη ὠθησις θέλει δοθῆ εἰς τοὺς ἡμετέρους γεωργούς, ὅπως ἐπιδοθῶσιν εἰς τὴν καλλιεργεσίαν τῶν σιτηρῶν καὶ ἄλλων προϊόντων, ἅτινα τοσοῦτον εἰς τὸ κράτος ἡμῶν παρημελήθησαν. καὶ διὰ τὰ ὁποῖα τοσοῦτον χροῖμα ἐξάγεται ἐτήσιως πρὸς προμήθειαν αὐτῶν. Ἡ πρόνοια τῆς ἡμετέρας κυβερνήσεως πρὸς σύστασιν τῆς ἐν λόγῳ Τραπεζῆς μεγάλως τιμᾷ αὐτὴν, οὐδαὶς δ' ἄγνοεὶ ὅτι ἡ ἰδρυσίς αὐτῆς ἦτο πρὸ πολλοῦ ἀναγκαιοτάτη, καθόσον προφύεται νὰ συμβᾷλλη μεγάλως εἰς τὴν κτηματικὴν τῆς χώρας ἐπίδοσιν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐγκτεται κατὰ μέγα μέρος τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἡ εὐημερία καὶ τῶν πολιτῶν ἡ εὐμάρεια.

Δ. Α. ΣΤ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΜΑΝΤΖΩΝΗ

Ἡ ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Ἀνέστη. Τίνι τρόπῳ ἀφῆρθη ἡ λεία τοῦ θανάτου; πῶς παρεβίασε τὰς σκυταῖας πύλας; πῶς ἐσώθη ἐκ δευτέρου ὁ εἰς ἄλλοτριαν ὑποκύψας δύναμις; Ὁρκίζομαι εἰς Ἐκεῖνον, ὅστις ἐκ νεκρῶν τὸν ἀνέστησεν, ὅτι

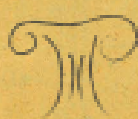
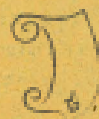
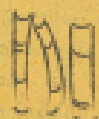
Ἀνέστη! Ἡ ἰσραὴλ αὐτοῦ κεφαλὴ δὲν ἀναπαύεται πλέον εἰς τὸ σιδαρίον. Ἀνέστη! Ὁ λίθος τοῦ μονήρους τάφου παρὰ πλευρῶς αὐτοῦ κείται ἀνατετραμμένος. Ὁ ἀνήρ ἰσχυρότερος μετὰ τὴν μετῆν του, ὁ Κύριος ἐξῆπνεσε.

Καὶ καθὼς ὁ ἐν μέσῳ τῆς ὁδοῦ καὶ ὑπὸ σκιάν δάσους ἀνακλυθεὶς ὁδοιπόρος εὐθὺς ὡς ἀνακλύψῃ, τινάσσει ἐκ τῆς κεφαλῆς τὸ ζῆρον φύλλον, ὅπερ ἀποσπασθὲν τοῦ κλάδου ἐλαφρῶς ἐπεκαθίσθη ἐπ' αὐτῆς,

Ὅτω ὁ ῥωμαλεὸς Ἐκεῖνος ἔριψε μακρὰν αὐτοῦ τὸ ἄδρανές μάγμαρον, ὅπερ ἐνέκλειε τὸ ἐσκαμμένον φορεῖον, ὅταν ἡ ψυχὴ ἐπανεληθῆσα ἐκ τῆς ζοφερᾶς κοιλάδος ἐν τῇ ἀφώνῳ θεότητι. — Ἐγέρθητι, εἶπε, ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ.

Ὅποιος λόγος διεσπάρη μεταξὺ τῶν κεκοιμημένων τοῦ Ἰσραὴλ! Ὁ Κύριος ἠνέωξε τὰς πύλας, ὁ Κύριος ὁ Ἑβραίου ἠνέωξε τὰς πύλας, οἱ ἐν προσδοκίᾳ ἀναπαυθέντες, ἐτελείωσεν ἡ ἐξορία σας. Εἶε αὐτὸς ὁ Λυτρωτῆς.

* Ὁ Ἀλέξανδρος Μαντζῶνης εἰς τῶν ἐπισημοτέρων Ἰταλῶν ποιητῶν τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος ἐγενήθη ἐν Μιλάνῳ τῷ 1785 καὶ ἀπέθανε τῷ 1873 εἰς ἡλικίᾳ 88 ἐτῶν. Ταχυριώτερα αὐτοῦ ἔργα εἰσὶν οἱ Μελὸν υμφοί, μυθιστόρημα μεγίστης ἀξίας, ὅπερ μετεφράσθη εἰς πάσας τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν, καὶ αἰτραγῆδιαι τοῦ Κερμανιόλα καὶ Ἀδέλφους εἰς ἅς κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἀρχαίων εἰσήγαγεν ἐν τελείᾳ ἐκάστης πράξεως τὸν χορόν, τὰ δὲ ὑπὸ τούτου ἄδόμενα ἄσματα εἰσὶν ἀξιοθαύμαστα εἰὰ τὸ λυρικὸν ὕφος, τὸ πατριωτικὸν αἶσθημα, τὴν δύναμιν τῆς ἐκφράσεως καὶ τὴν ἀρμονίαν τοῦ μέτρου, τέλος οἱ θρησκευτικοὶ αὐτοῦ ἔμνοι ἐν οἷς διαλάμπει ἡ ἄκρα θεοσέβεια τοῦ ἀνδρός καὶ ἡ τοσοῦτον περιλάλητος εἰς τὸν Ναπολέοντα Α'. Ὡδή του, ἧτις θεωρεῖται ἀνωτέρα τῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἁπτικισμοῦ ὑπὸ τῶν μεγαλειτέρων συγγραφέων τῶν ἡμετέρων, ἐν πολλαῖς τῶν ὁποίων ἐρρησιμύσεν ὡς ὑπόδειγμα μιμήσεως. Τὴν παρούσαν ὡδήν μετεφράσαμεν ἐκ τῆς ἰταλικῆς ἐπισημοτάτης ἐπιμελήσεως τῆς ἰδέας τοῦ πρωταετοῦ, ὡς ἰδίως ἡ ὁμοιοκαταληξία δὲν ἤθελε πολὺ σέβασθαι.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

